

Levende stenen

Preek over 1 Petrus 2:4-5

Te lezen: 1 Petrus 2:1-10
14 september 2003

Vanmorgen hebben een groot aantal mensen uitgesproken betrokken te willen zijn bij deze gemeente. Daarom zijn we blij! Dat vieren we. 'Hoe meer zielen, hoe meer vreugd'. 't Is zoiets als een gezinsuitbreiding. Misschien is er straks bij de koffie wel beschuit met muisjes. Dat doe je niet zo maar: uitspreken dat je bij een gemeente wilt horen. Dat heeft een voorgeschiedenis. Als ik kijk naar de mensen die in deze dienst zijn voorgesteld als lid of als vriend van de gemeente, kan ik zeggen: 'Jullie hebben allemaal je eigen voorgeschiedenis'. Hoe eigen die eigen voorgeschiedenis ook geweest is, het beslissende moment is in alle gevallen geweest wat in 1 Petrus 2:4 wordt gezegd: 'Komt tot Hem'. Dat is Christus. Zonder dat 'komen tot Christus', zonder de geloofskeuze voor Hem had je daarnet niet hier op het podium gestaan.

Dat 'komt tot Hem' heeft bij ieder van jullie een eigen vorm. Dat kan. De één heeft in het verleden in de kerk waarin hij is opgegroeid heel bewust belijdenis van geloof afgelegd. Een ander is ooit op belijdenis van geloof gedoopt, in een andere gemeente dan deze. Misschien dat jouw 'komen tot Christus' nooit de vorm van een kerkelijke plechtigheid/feest heeft gehad. Maar je hebt wel ooit 'ja' tegen Christus gezegd. Daarmee is het in alle gevallen begonnen. Met een 'komen tot Hem'. Velen zijn daarna verzeild geraakt in een zoek- en soms een zwerftocht langs kerken, gemeentes en groepen. Een zoektocht Hoe vaak hoor je dat hier niet zeggen, als gasten aan het avondmaal zich voorstellen: 'Ik ben op zoek naar een gemeente'. Zoeken naar een gemeente.... als mensen het dan gevonden hebben – bijv. in deze gemeente – hoor je vaak: 'Ik heb hier een fijne gemeente gevonden'. Je zoekt een fijne gemeente. Je zou ook wel gek zijn als je een andere soort gemeente zou zoeken. In de tekst voor deze preek gaat het niet om zoeken en eindelijk vinden van een fijne gemeente. We lezen in vers 5: 'en laat u ook zelf gebruiken als levende stenen voor de bouw van een geestelijk huis'.

Het gaat er vanmorgen niet om dat je eindelijk gevonden hebt wat je zocht. Het gaat er om dat je je beschikbaar stelt. Dat je je laat invoegen als lid of als vriend in deze gemeente, zoals een bouwsteen zich laat inmetelen in de muur van een huis. Ik ga met u terug naar die woorden uit vers 4, die woorden waarmee het allemaal is begonnen, wat tot het lid - worden, tot het vriend - worden heeft geleid: 'Kom tot Hem (Christus)'. Om compleet te zijn: er staat 'Kom tot Hem, de levende steen'. Jezus wordt hier aangeduid onder het beeld van een steen, een bouwsteen. In het Nieuwe Testament wordt Jezus met verschillende beelden aangeduid. Jezus doet het zelf. Hij vergelijkt zichzelf met een herder, met een wijnstok, met een weg. In 1 Petrus 2 wordt Jezus vergeleken met een bouwsteen, in vers 6,7 nader omschreven als 'hoeksteen'. Wat wordt daarmee van Jezus gezegd? Een steen op z'n eentje is incompleet. Een losse steen is op zich een verloren bouwelement. Een hoeksteen roept als het ware om andere stenen. Jezus is een hoeksteen. Dat wil zeggen: Jezus is begin en centrum van gemeenschapsvorming.

Jezus is veel. Hij is Verlosser, Redder, Heer van ons leven. Hij is ook begin en centrum van gemeenschapsvorming. Dat laatste is niet een soort 'extra'. Een extraatje dat je wel of niet van Hem kunt nemen. In de zin van: als Jezus je persoonlijke Verlosser, Redder en Heer is, dan

biedt Hij je aan er ook eens over na te denken of je je geloof niet samen met anderen zou willen beleven. Wie tot Jezus komt, komt terecht in de sfeer van gemeenschapsvorming. Want zo is Hij. Hij is een hoeksteen. Wat is het eerste wat Jezus doet, nadat Hij door Johannes de Doper is gedoopt en in de woestijn de duivel bot heeft laten vangen? Direct daarna verzamelt hij een kring van discipelen om zich heen. Hij doet zijn werk niet op zijn eentje. Zo is Hij niet. Want Hij is de hoeksteen in een gemeenschap van discipelen. Zo zien we Jezus opereren: als Hij zijn discipelen de voeten wast; als Hij in de Hof van Gethsemané tegen zijn discipelen zegt: ‘Konden jullie niet één uur met mij waken en bidden?’ Jullie hebben je vandaag laten invoegen in een heel concrete gemeenschap van gelovigen. Jullie hebben het goed begrepen; als je tot Jezus komt, kom je bij een hoeksteen. Rondom Hem moet je je laten invoegen in een gemeenschap van medegelovigen. Want zo is Jezus.

We kijken nog een keer naar die woorden uit vers 4: ‘Komt tot Hem, de levende steen’. De levende steen wat is dat? Dat leven verwijst naar Pasen, toen Jezus opstond uit de dood. Dat leven van de levende steen is opstandingsleven, is leven dat door de dood is heen gegaan en de dood overwonnen heeft. Van de steen Jezus wordt in ons tekstgedeelte gezegd ‘dat Hij door de mensen verworpen is’ (vers 4) en ‘door de bouwlieden afgekeurd is’ (vers 7). Dat verwijst naar Jezus’ veroordeling tot de kruisdood. Maar God heeft Jezus uit de dood opgewekt. De dode steen werd met Pasen een levende steen. Jezus, die op Goede Vrijdag door mensen als een steen werd weggegooid uit de menselijke gemeenschap werd met Pasen de hoeksteen voor een nieuwe gemeenschap van nieuwe mensen. Op een heel veelzeggende wijze is tweemaal sprake van ‘levende steen’. De eerste keer, in vers 4, gaat het dan over Jezus: ‘Kom tot Hem, de levende steen’. De tweede keer, in vers 5, gaat het over hen die tot Jezus gekomen zijn: ‘Laat u zelf als levende stenen gebruiken voor de bouw van een geestelijk huis’. Als je tot Christus, de levende steen, komt, word je ook zelf een levende steen. Je krijgt deel aan zijn opstandingsleven. Je ontvangt een nieuw leven dat niet meer dood te krijgen is. De dood achter zich heeft. Daarom denk ik dat die woorden ‘Kom tot Hem’ een verwijzing naar de doop zijn, zonder dat het woordje ‘doop’ hier valt. De doop is een sterven en opstaan met Christus. Wie uit het doopwater opkomt is Jezus’ opstandingsleven deelachtig geworden. Gekomen tot Jezus de levende steen, ben je zelf een levende steen geworden.

De gemeente is een bouwwerk, opgetrokken uit levende stenen. Dat huis kon de dood aan. Ingemetseld in dat huis kan een gelovige alles aan wat het leven kapot maakt en bedreigt. Zoals Jezus van de gemeente zei: ‘De poorten van de hel zullen haar niet overweldigen’. Omdat de gemeente is opgetrokken uit levende stenen, waarin het opstandingsleven van Christus de hoeksteen tintelt. Het nieuwe leven dat u door het geloof in Christus ontvangen hebt, functioneert het best in een metselwerk van nieuwe levens. In die gemeenschap met medegelovigen wordt je geloof het best beschermd, geïnspireerd, van groei impulsen voorzien, gecorrigeerd, bevestigd. De gemeente wordt in 1 Petrus 2 neergezet als een bouwwerk van levende stenen. Stenen: massiever kan het niet. Nou ja: gewapend beton. Maar dat was er toen nog niet. Er zijn christenen die zeggen dat de ware gemeente van gelovigen ‘een onzichtbare is’. Wat wij zien is de ‘uiterlijke kerk’, dit zijn menselijke instituten. De katholieke kerk en de hervormde en de noem maar op: dat zijn uiterlijke, menselijke organisaties. Ook een baptistengemeente met een eigen kapel en een eigen ledenbestand is ‘uiterlijke kerk’. Hebt u wel eens van onzichtbare stenen gehoord? De gemeente is zo zichtbaar, zo concreet present in de fysieke werkelijkheid als een stenen muur. De gemeente is concreet, aanwijsbaar, tastbaar. Geef bij thuiskomst maar een klopp op de muur waarin de voordeur zit. Zo concreet is ook de gemeente van gelovigen!

Iemand zal protest aantekenen. In vers 5 wordt de gemeente een 'geestelijk huis' genoemd waarin 'geestelijke offers' gebracht worden! Maar 'geestelijk' is niet immaterieel. 'Geestelijk' verwijst naar de heilige Geest. En de Geest is niet vies van materiële, uiterlijke zaken. Hij wil er in wonen! Zo wil Hij wonen in zoiets uiterlijks als ons lichaam. Paulus noemt het lichaam van een christen een tempel van de Geest. Alle uiterlijkheid van deze gemeente: de kaartenbak met leden, de snoeren van de geluidsapparatuur, de kapel aan de Daelwijcklaan, de bekertjes waar u straks koffie uit drinkt: De Geest wil ze bewonen. En zo wordt de gemeente met al haar uiterlijkheden een 'geestelijk huis'.

Vers 4: 'Laat u als levende stenen gebruiken voor de bouw van een geestelijk huis'. Als dat gebeurt, laat je jezelf inmetselen. Je zit vast! Er zijn christenen die het bij de gedachte daaraan Spaans benauwd krijgen. Die benauwdheid heeft meer te maken met modern individualisme en de menselijke zelfhandhaving, dan met de heilige Geest waar we het net over hadden. De Geest is adem van God, waar mensen in opademen. Benauwdheid is vreemd voor de Geest die woont in een huis van ingemetselde levende stenen. Zo'n huis: niet benauwd. Je kunt er in opademen! Hebt u wel eens een huis gezien van los op elkaar liggende stenen? Als je daar een deur iets te hard dicht doet, stort alles in en is alles kapot. Een muur van stevig metselwerk, kan een stootje hebben. Met elkaar vangen de stenen een klap op – ook als er binnenkamers eens met deuren wordt gegooid! En zo ben je met elkaar ook als individueel gelovige het beste af.

Stenen ... op een bouwplaats door het zand baggerend, struikel je soms over een baksteen. Een zwerfsteen die de muur, die het huis, heeft gemist. Zwerfstenen zijn brokjes tragiek, gemiste bestemming. Er zijn christenen die je zwerfstenen mag noemen. Ook dat is tragiek, gemiste bestemming. De oorzaken kunnen vele zijn. Soms zijn zulke christenen weggegooid stenen. Weggegooid door metselaars die bezig waren een gemeente te bouwen. Dan blijf je hele leven lang bang voor binding. Soms kiezen christenen er zelf voor zwerfstenen te zijn. Dan liggen ze hier. Volgend jaar liggen ze daar. Best. Goed! Vrij! In de Petrusbrief lezen we : 'Laat u als levende stenen gebruiken'.

